

■ **Πρότυπο Κοινωνικῆς Εὐθύνης**

Ἅγιος Ὁσιομάρτυς Τηλέμαχος

Ουσιαστικὴ Παρέμβασις

† 1η Ἰανουαρίου

Τὸ αἶσθημα τῆς Κοινωνικῆς Εὐθύνης εἶναι γνώρισμα τῶν Γνησίων Μαθητῶν τοῦ Εὐαγγελικοῦ Μηνύματος.

Ἐνα λαμπρὸ παράδειγμα τοῦ γνησίου αὐτοῦ βιώματος ἀποτελεῖ ἡ ἄθλησις τοῦ Ἁγίου Ὁσιομάρτυρος Τηλεμάχου, τοῦ ὁποίου ἡ *ουσιαστικὴ παρέμβασις* ἐπιβραβεύθηκε μὲ τὸν στέφανο τοῦ Μαρτυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐσημάδευσε τὴν ἱστορία τῆς ἀναδυομένης νέας κοινωνικῆς ρωμαιοχριστιανικῆς κοινωνίας (313 κ.έ.).

Διότι πρόκειται γιὰ μίαν πρᾶξι, ἡ ὁποία ἔθεσε τέρμα σὲ ἓνα βάρβαρο ἔθιμο, τὸ ὁποῖο γιὰ αἰῶνες ἐθεωρεῖτο ἰσοδύναμο τῆς ψυχαγωγίας τοῦ Ρωμαϊκοῦ κόσμου, τὸ ἔθιμο τῆς *μονομαχίας*, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο κάποιοι ἄνθρωποι (δοῦλοι συνήθως) μονομαχοῦντο μεταξύ τους –κατὰ κανόνα μέχρι θανάτου– ὑπὸ τὴν ἐπευφημίαν ἑνὸς ἐκστασιασμένου ἀπὸ τὸ αἶμα πλήθους.

Ἅλα αὐτὰ ἐμελλε νὰ σταματήσουν χάρι στὴν γενναιότητα ἑνὸς καὶ μόνο ἀνθρώπου. Ὁ Μοναχὸς Τηλέμαχος, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἀσία, δὲν ὑπέφερε πλέον μίαν κοινωνία, ἡ ὁποία ἤθελε νὰ θεωρῆται χριστιανική, νὰ ἐπιτρέπη στοὺς κόλπους τῆς μίαν τόσο ἀπάνθρωπη συνήθεια.

Για χάρι τῆς ἀγάπης τοῦ Σωτῆρος μας καὶ τῶν ἀδελφῶν του, πλήρης ἔνθεου ζήλου, εἰσήλθε τὴν 1η Ἰανουαρίου τοῦ 404 στὸ Κολοσσαῖο τῆς Ρώμης, ἀπαιτώντας τὴν ἄμεση διακοπὴ τῆς «παραστάσεως», στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ.

Ἐξαγριωμένο τὸ πλῆθος, ἄρχισε νὰ ἀποδοκιμάζῃ αὐτὸν καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ πανδαιμόνιο, ἓνας μονομάχος τὸν ἐκτύπησε θανάσιμα καὶ τὸν ἔρριξε στὸ ἔδαφος.

Ὁ Μοναχὸς δὲν ἀποθαρρύνθηκε, συνεκέντρωσε τὶς δυνάμεις του, ἀνασηκώθηκε καὶ ἐπανέλαβε τὰ ἴδια.

Ἐνας ἄλλος μονομάχος γεμᾶτος ὀργῇ ἔσυρε τὸ ξίφος του καὶ τὸν ἐθανάτωσε.

Τὸ πλῆθος, αἰφνιδιασμένο ἀπὸ τὴν ἐξέλιξι τοῦ δράματος, ἐσιώπησε καὶ συγκλονισμένο ἄρχισε νὰ ἐγκαταλείπῃ τὸ στάδιο.

Ἡ ἠρωϊκὴ πράξις τοῦ Ὁσίου Τηλέμαχου ἐδημιούργησε αἴσθησι σὲ ὅλη τὴν Ρώμη καὶ τρεῖς ἡμέρες ἀργότερα ὁ Αὐτοκράτωρ Ὀνώριος, ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὸν ἀντίκτυπο τῆς θαρραλέας καὶ ἠρωϊκῆς παρεμβάσεως τοῦ Ἁγίου Τηλεμάχου, ἐξέδωσε Διάταγμα, μὲ τὸ ὁποῖο ἀπηγορεύετο πλέον ἡ συνήθεια τῶν *μονομαχιῶν*.

Μὲ τὴν παρέμβασί του αὐτῆ, σηματοδοτήθηκε ἡ στροφὴ τῆς κοινω- νίας πρὸς τὸν ἀσπασμὸ τῶν χριστιανικῶν πολιτισμικῶν ιδεωδῶν.

«Ὀνώριος μὲν γὰρ ὁ τῆς Εὐρώπης τὴν βασιλείαν δεξάμενος, τὰς ἐν Ρώμῃ πάλαι γινομένας μονομαχίας κατέλυσεν, ἀφορμὴν τοιάνδε λαβών. Τηλέμαχος τις ἦν τὸν ἀσκητικὸν ἀσπαζόμενος βίον. Οὗτος ἀπὸ τῆς Ἐφῆας ἀπάρας καὶ τούτου χάριν τὴν Ρώμην καταλαβών, τῆς μυσαρᾶς ἐκείνης ἐπιτελουμένης θέας, εἰσελήλυθε καὶ αὐτὸς εἰς τὸ στάδιον, καὶ καταβάς παύειν ἐπειρᾶτο τοὺς κατ' ἀλλήλων κεκρημένους τοῖς ὅπλοις. Τῆς δὲ μαιφονίας οἱ θεαταὶ χαλεπήναντες, καὶ τοῦ τοῖς αἵμασιν ἐκείνοις ἐπιτερομένου δαίμονος εἰσδεξάμενοι τὴν βακχεῖαν, κατέλευσαν τῆς εἰρήνης τὸν πρῦτανιν. Τοῦτο μαθὼν ὁ θαυμαστὸς βασιλεὺς, τὸν μὲν τοῖς νικηφόροις συνήριθιμῆσε μάρτυσι, τὴν δὲ πονηρὰν ἐκείνην ἔπαυσε θεωρίαν.»

(Θεοδωρήτου Κύρου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, Λόγος Πέμπτος, Κεφάλαιον 26/PG τ. 82, στλ. 1255 AB).

*Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ,
τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ,
προσκύνησις καὶ εὐχαριστία,
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν!*